

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI
Autoritate publică autonomă
București, ROMÂNIA
Bd. Libertății nr.14, sector 5, cod 050706
Fax: (004)021-305.53.54 Tel./fax: (004)021-305.53.56
www.cna.ro e-mail : cna@cna.ro

Decizia nr. 298/10.05.2018
privind amendarea cu 15.000 lei a S.C. REALITATEA MEDIA S.A.
București, Șos. București-Ploiești nr. 172-176,
corp A, et. 3, cam. 5, sector 1 C.U.I. 14080700
Fax: 0372124822, 0372124503

- pentru postul de televiziune REALITATEA TV

Întrunit în ședință publică în ziua de 10 mai 2018, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat reclamațiile nr. 9857/17.11.2017, nr. 9918 și 9918/1 din 20.11.2017, precum și rapoartele de monitorizare referitoare la edițiile din 16 și 17 noiembrie 2017 ale emisiunii «Jocuri de putere», difuzate de postul de televiziune REALITATEA TV.

Postul REALITATEA TV aparține S.C. REALITATEA MEDIA S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 30.8/27.03.2001 și decizia de autorizare nr. 447.2-2/25.10.2011).

În urma analizării rapoartelor de monitorizare și a vizionării înregistrărilor, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile articolelor 40 alin. (1), (4), (5), și 67 din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului).

Potrivit dispozițiilor invocate:

- art. 40 - (1) În virtutea dreptului la propria imagine, în cazul în care în programele audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate trebuie contactate și invitate să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere. În situația în care persoana vizată refuză să prezinte un punct de vedere sau nu a putut fi contactată prin încercări repetate, trebuie precizat acest fapt.

(4) Moderatorii programelor au obligația să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea.

(5) Moderatorii, prezentatorii și realizatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență.

- art. 67 - În exercitarea dreptului lor de a-și exprima opinii sau puncte de vedere în legătură cu subiecte de interes public, prezentatorii și moderatorii trebuie să asigure o separare clară a opiniilor de fapte și nu trebuie să profite de apariția lor constantă în programe într-un mod care să contravină exigențelor de asigurare a imparțialității.

Membrii Consiliului au constatat încălcarea articolelor 40 alin. (1), (4) și 67 din Codul audiovizualului în ediția din 16.11.2017 a emisiunii „Jocuri de putere” și a art. 67 din Codul audiovizualului în ediția din 17.11.2017 a aceleiași emisiuni.

- În ceea ce privește ediția din 16.11.2017 a emisiunii „Jocuri de putere”, aceasta a fost difuzată în intervalul orar 21:00-00:45 și a fost moderată de dl. Rareș Bogdan.

Invitați în studio: Teodor Nițulescu – fost președinte PSD Teleorman și fost prefect al județului Teleorman; Cristian Diaconescu – diplomat, fost Ministru al Afacerilor Externe; Dan Dungaciu – analist de politică externă, profesor și director al Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale Ion I.C Brătianu;

Transmisiune video directă, prin Skype: Cristian Munteanu – analist de politică externă;

Transmisiune video directă de la Munchen: Mihai Rusu – fost jurnalist Europa Liberă, corresponsent Realitatea TV la Munchen.

În cadrul emisiunii s-au discutat următoarele subiecte:

- Liviu Dragnea și Tel Drum (privatizarea Tel Drum și creșterea cifrei de afaceri);
- blocarea votului final pentru rachetele Patriot;
- motivul vizitei lui Rex Tillerson;
- situația Poloniei; grupul de la Vișegrad (analiză de politică externă);
- problemele despre România apărute în presa internațională;
- raportul Oxford Analytica pentru România.

Conform raportului de monitorizare cu privire la această ediție, Consiliul a reținut următoarea situație de fapt:

„În timpul emisiunii au fost făcute următoarele comentarii cu privire la Liviu Dragnea și Tel Drum:

„S3 (rep.28:35-32:02, sel.16-21) Titrat pe ecran: *ADVERSARUL ISTORIC AL LUI LIVIU DRAGNEA, ÎN DIRECT; UN PERSONAJ CHEIE ÎL SPULBERĂ PE DRAGNEA; 5 ANI PREȘEDINTELE PSD TELEORMAN, 8 ANI PREFECT; „Dragnea nu-mi trimitea actele, să verific legalitatea”; CUM AU FOST SIFONAȚI BANI PUBLICI ÎN CONTUL TEL DRUM; „I-am făcut plângere la DNA lui Dragnea pt. abuz în serviciu”; DEZVĂLBURI INCENDIARE DESPRE DRAGNEA ȘI TEL DRUM; CREȘTEREA ȘI DESCREȘTEREA IMPERIULUI TELEORMĂNEAN; PSD, ȘEDINȚĂ ÎN STAȚIUNEA PRIVATIZATĂ SUSPECT ÎN 2001; BĂILE HERCULANE, STAȚIUNEA FĂCUTĂ CADOU PSD; PATRON ACUZAT DE JAF PERMIS DE GUVERNUL NĂSTASE; ISTORIA ADEVĂRATĂ A CARACATIȚEI TEL DRUM; „Am făcut plângere penală în 2010. DNA a dat neîncepere”.*

Rareș Bogdan: *De ce ați făcut plângerea penală atunci?*

Teodor Nițulescu: *Pentru că era abuz în serviciu ce făcea președintele Consiliului Județean alături de secretarul Consiliului Județean. Și care era subiectul pentru care o trimiteam? Tocmai că prin dispozițiile președintelui Consiliului Județean scotea la licitație lucrările publice. Ați înțeles? Dacă aceste dispoziții ar fi fost trimise către Prefectură, evident că le-am fi cenzurat și multe fărădelegi ar fi fost stopate din fașă. Am fi obligat Consiliul*

Județean să acționeze conform legii și evident că lucrul ăsta a deranjat foarte tare. Ce s-a întâmplat însă? DNA-ul a verificat și a dat neînceperea urmăririi penale.

Rareș Bogdan: Foarte interesant.

Teodor Nițulescu: Foarte interesant. Să vedeți ce urmează. Eu am făcut plângere la procurorul ierarhic superior și după o perioadă de timp, am primit un răspuns prin care s-a schimbat încadrarea juridică, dar s-a păstrat soluția, adică tot neînceperea urmăririi penale. Atunci am avut de ales și am ales o situație extremă, am acționat în instanță DNA-ul. I-am dat în judecată pur și simplu, în calitate de prefect, sub Instituția Prefectului. A durat o perioadă de timp până s-a derulat procesul și instanța a obligat DNA-ul să înceapă urmărirea penală. Începând urmărirea penală am fost convocat la sediul din Știrbei Vodă al DNA-ului, ca să dau o declarație în calitate de parte reclamantă. Mi-am luat avocatul de la acea vreme, Teacă Dacian, și am mers în fața unui comisar șef la poliția judiciară. Întâmplător era chiar din Teleorman, n-are importanță numele, și timp de șase ore am explicat, într-o declarație la care am adăugat probele necesare, cum s-a privatizat Tel Drum-ul și care este scopul ascuns de netrimiteră a acestor dispoziții de verificare a legalității, tocmai în sensul de a favoriza firma Tel Drum care să obțină...

Rareș Bogdan: Deci dumneavoastră explicați ce se întâmplase în 2001, 2002...

Teodor Nițulescu: Tot, tot, până la zi.

Rareș Bogdan: 2003, 2004.

Teodor Nițulescu: Inclusiv primii pași în Brazilia pentru că printr-o întâmplare aflatem de faptul că alături de unul de acționarii de la acea vreme, fictivi, evident, ai Tel Drum-ului se deschisese o firmă în Brazilia. Printr-o întâmplare am aflat și bineînțeles că această informație am trimis-o către un serviciu special, serviciu secret al Ministerului de Interne, care după o perioadă de timp a venit cu numele societății comerciale înființate în Brazilia. Foarte interesant. După ce am dat această declarație, după o anumită perioadă de timp de studiu, probabil a Departamentului Național Anticorupție, deci vorbesc de 2010, nu actual... atunci conducerea era Daniel Morar, era procuror general al DNA, nu doamna Kovesi, a dat din nou neînceperea urmăririi penale. Am rămas pur și simplu stupefiat pentru că nu-mi venea să cred și întâlnindu-mă odată în oraș cu comisarul șef care îmi luase declarația, l-am întrebat: „Bine domnul comisar șef, dar la declarația mea, la probele pe care vi le-am adus acolo?” „Domnul Nițulescu aveți dreptate, era zdrobitoare, dar ce să vă spun? Domnul procuror a zis că ar trebui să faceți un denunț.” Cum adică să fac un denunț? Nu înțelegeam de ce trebuie făcut un denunț, câtă vreme instanța obligase DNA-ul să înceapă urmărirea penală, printr-o hotărâre de instanță și eu dădusem o declarație în sensul ăsta. Bineînțeles că am rămas pur și simplu stupefiat, dar am realizat foarte exact, foarte exact că Liviu Dragnea era protejat.

Rareș Bogdan: Deci, a fost protejat Liviu Dragnea?

Teodor Nițulescu: Păi evident, imaginați-vă și dumneavoastră, cine ar fi putut să fie protejat când alții au fost săltați de DNA pentru lucruri mult mai mărunte, evident, nesemnificative.

S4 (rep.41:21-48:00, sel.16-21) Titrat pe ecran: „Am descris în plângere cum s-a privatizat Tel Drum”; „În 2010 am spus la DNA inclusiv aspecte legate de Brazilia”; „Instanța a obligat DNA să înceapă urmărirea penală”; „DNA a închis dosarul. Am dedus că Dragnea este protejat”; „În 2010, șeful DNA era Daniel Morar”; „I-am descris premierului Boc ce se

întâmpla”; „Boc, mi-a zis. Din păcate, cred că Dragnea va scăpa”; „Premierul Boc m-a pus în legătură cu șeful Poliției”; „Dragnea a avut protecție politică”; ADVERSARUL ISTORIC AL LUI LIVIU DRAGNEA, ÎN DIRECT; UN PERSONAJ CHEIE ÎL SPULBERĂ PE DRAGNEA; CUM AU FOST SIFONAȚI BANI PUBLICI ÎN CONTUL TEL DRUM; DEZVĂLUIRI INCENDIARE DESPRE DRAGNEA ȘI TEL DRUM; CREȘTEREA ȘI DESCREȘTEREA IMPERIULUI TELEORMĂNEAN; ISTORIA ADEVĂRATĂ A CARACATIȚEI TEL DRUM; „Dragnea nu-mi trimitea actele, să verific legalitatea”; „I-am făcut plângere la DNA lui Dragnea pt. abuz în serviciu”; „Am făcut plângere penală în 2010. DNA a dat neîncepere”; „M-am opus privatizării Tel Drum, am cerut legalitate”; „Tel Drum, cumpărată de colegul de bancă al lui Dragnea”; „I-am spus lui Dragnea că vânzarea Tel Drum păgubește jud.”

Rareș Bogdan: *După părerea dumneavoastră domnule Nițulescu, sunteți un om cu picioarele pe pământ și care știți multe, nu numai din Teleorman, ci și din țara asta, cine l-a putut proteja, la asemenea nivel, pe un om ca Liviu Dragnea, să nu i se întâmple nimic timp de 15 ani, să devalizeze bugetul an de an?*

Teodor Nițulescu: *E clar că protecția tot politică a fost, indiscutabil că politică și-am să vă spun un lucru. Până în 2004 lucrurile n-au scăpat de sub control, deși privatizase firma și lucrurile... în 2004 au scăpat puțin de sub control pentru că după alegerile locale, în opinia mea s-a întâmplat un lucru în neregulă, dar eu n-am putut să mă opun la el. În general eu am ținut lucrurile sub control acolo, cât am putut și chiar m-am opus privatizării într-o manieră destul de serioasă, însă pentru faptul că plecasem de la primărie, deci nu mai eram ales local și eram prefect, nu puteam să supăr Bucureștiul, că puteam să mă excludă și să mă rejeteze foarte ușor și-aș fi rămas pe dinafară. Și atunci am tăcut din gură, măcar să prind un mandat de deputat, ca să pot să mă manifest împotriva unor astfel de porniri. Sigur că am invocat întotdeauna legalitate și am cerut în mod imperios ca legalitatea să fie respectată pentru că altfel...*

Rareș Bogdan: *Dar, dumneavoastră ca prefect, când ați aflat de faptul că o societate aflată în subordinea Consiliului Județean, unde președinte era Liviu Dragnea, ajunge să nu mai aibă comenzi de la Consiliul Județean timp de doi ani de zile, primește o societate din Giurgiu comenzile de drumuri, după care începând după momentul privatizării, pe o sumă ridicolă la acea vreme...*

Teodor Nițulescu: *Ridicolă, corect.*

Rareș Bogdan: *Societatea respectivă primește comenzi de trei ori mai mari, cifra de afaceri crește de trei ori mai mari și toate comenzile vin de la Consiliul Județean Teleorman. Anul următor, 2003, asta era în 2002, în 2003 comenzile cresc la două sute și ceva de milioane. Vă rog, Sorina, dați pe ecran modelul în care cresc valorile comenzilor de la Consiliul Județean către firma Tel Drum. Tel Drum privatizată, pe o sumă ridicolă, de către președintele Consiliului Județean de atunci, Liviu Dragnea și vândută. Cine este domnul Fiscuci? Colegul dânsului?*

Teodor Nițulescu: *Da. Da, da. Colegul de bancă.*

Rareș Bogdan: *Colegul de bacă al dânsului. Deci firma primește comenzi de la Consiliul Județean și ajunge la o cifră de afaceri de la 43 de miliarde la 970 de miliarde.*

Teodor Nițulescu: *Eu cred că cifra este mult mai mare pentru că la...*

Rareș Bogdan: *Într-un singur an, vorbim de un an.*

Teodor Nițulescu: *Vorbim de-un an, numai de firma Tel Drum, dar între timp lucrurile au evoluat pentru că și-a făcut o serie întreagă de sateliți pe care îi... efectiv îi coordona și*

bănuiesc că sunt o serie întreagă de firme despre care încă nici n-am aflat și care erau în siajul firmei Tel Drum. Asta e o altă chestiune care aparține instituțiilor abilitate. Trebuie să devoaleze toate aceste lucruri și eu bănuiesc că trebuie să o facă pentru prima dată până la capăt, în România.

Rareș Bogdan: Deci, în 2002 cifra de afaceri ajunge la 105 miliarde de lei, de la 43 în momentul privatizării, după ce doi ani nu primește comenzi de la Consiliul Județean. Din momentul 2002, ajungem la 2003, ajunge la 337 de miliarde. Aproape de 10 ori crește cifra de afaceri.

Teodor Nițulescu: Hai să vă și spun de ce. S-au făcut atunci în 25 de comune din județul Teleorman, alimentări cu apă pe programul Mivan Kier. A fost o finanțare aranjată de Guvernul CDR pentru România, prin Ministerul Transporturilor.

Rareș Bogdan: 691 de miliarde, după ce în 2001 avea 43. Deci, crește cifra de afaceri de mai bine de 15 ori, aproape de 20 de ori.

Teodor Nițulescu: A crescut și interesul ca să facem drumuri în Teleorman, evident. Nu mai încapе îndoială că toți banii aveau un singur sens, ai județului și-am să vă fac o mărturisire.

Rareș Bogdan: Dar cum restul nu existau, restul societăților?

Teodor Nițulescu: Păi vă spun imediat. În 2004, când eu am plecat la Parlament ca deputat, județul Teleorman, uitați-vă în statistica de la acea vreme, era pe locul 19 în România, din punct de vedere al nivelului de trai, da? Al dezvoltării economico-sociale. Acum este pe ultimul loc. Eu am avut discuția asta cu Liviu Dragnea și i-am spus răspicat și clar ce cred despre privatizarea acestei firme. Parcă am spus...

Rareș Bogdan: Ce i-ați spus?

Teodor Nițulescu: I-am spus că privatizarea acestei firme va însemna sărăcirea județului pentru că toți banii din județ se vor duce acolo, categoric și oamenii vor fi privați de resursele financiare pentru dezvoltare.

Rareș Bogdan: Și ce v-a zis Liviu Dragnea atunci?

Teodor Nițulescu: A zis că, lasă-mă domnule că se descurcă ei, nu e nicio problemă. Da este (neinteligibil), e amuzant, dar și cinic în același timp.

Rareș Bogdan: Nu i-a fost teamă să dea toate contractele și povestea acelei mașini de asfaltat?

Teodor Nițulescu: Am să vă spun că am avut și discuția asta, deci e un cancan, însă nu are relevanță față de situația actuală, dar e relevant, așa ca nuanță. I-am spus, eu am două principii foarte clare. Unul mi l-a trasat tatăl meu, Dumnezeu să-l odihnească, când am terminat facultatea și m-am angajat mi-a spus așa: „Să nu te încurci cu banul statului niciodată pentru că după 20 de ani, atenție, după 20 de ani, te prinde, te arestează, îți ia și banii, îți distruge și familia și cariera. Ia uitați-vă, în ce an suntem astăzi? În 2017.

Rareș Bogdan: Deci au trecut 16 ani de când s-a privatizat societatea.

Teodor Nițulescu: Deci, cam spusele tatălui meu se adevăresc.

Rareș Bogdan: Dar, totuși 16 ani, această societate a păpat banii județului, a primit contractele cu dedicație...

Teodor Nițulescu: Vă spun imediat.

Rareș Bogdan: Pe baza unei mașinării pe care o dețineau doar și și pe care au cumpărat-o la un preț mult subevaluat, mult, mult, mult, adică valoarea de inventar ia 28 de miliarde, ei au luat-o cu 1,8 miliarde.

Teodor Nițulescu: *Evident că prețul a fost derizoriu, evident. Ce să mai discutăm?*

Rareș Bogdan: *Dar cine a aprobat toate acestea?*

Teodor Nițulescu: *Consiliul Județean, consilierii județeni.*

Rareș Bogdan: *Păi și oamenii ăștia nu și-au dat seama ce au făcut? Că vor fi luați pe rând acum și vor fi întrebați, de ce ați votat în 2001 vânzarea unui activ care costa 37 de miliarde, pe o sumă de 2,4 miliarde cu tva inclus.*

Teodor Nițulescu: *Eu am refuzat să particip la ședință. Eram președintele partidului, totuși imaginați-vă și-am refuzat să particip la ședința consilierilor județeni în care trebuia să li se ceară să voteze hotărârea de Consiliu Județean pentru privatizarea firmei Tel Drum. Am refuzat pur și simplu. Recunosc că nu m-am opus până la capăt, adică nu am discutat cu oamenii ca să nu voteze, dar nu m-am prezentat. S-a dus președintele Consiliului Județean și președintele executiv la vremea respectivă, au ținut o ședință cu consilierii județeni ai Partidului Social Democrat, și alături de Partidul Național Liberal, care a susținut această privatizare, s-a votat în hotărârea de Consiliu Județean care a ...*

Rareș Bogdan: *Deci toți consilierii, să înțeleg.*

Teodor Nițulescu: *Da. Din păcate, da. N-am putut să atac în contencios...*

Rareș Bogdan: *Și care a fost justificarea acelei...*

Teodor Nițulescu: *Păi nu există nicio justificare.*

În timpul discuției din studio, între moderator și invitat, pe ecran au fost afișate cifrele de afaceri pe care societatea Tel Drum le-a înregistrat în perioada 2001-2009.

S5 (rep.04:35-07:26, sel.16-22) Titrat pe ecran: *„I-am făcut plângere la DNA lui Dragnea pt. abuz în serviciu”; „Am făcut plângere penală în 2010. DNA a dat neîncepere”; „Am descris în plângere cum s-a privatizat Tel Drum”; „În 2010 am spus la DNA inclusiv aspecte legate de Brazilia”; „Instanța a obligat DNA să înceapă urmărirea penală”; „DNA a închis dosarul. Am dedus că Dragnea este protejat”; „În 2010, șeful DNA era Daniel Morar”; „I-am descris premierului Boc ce se întâmpla”; „Boc, mi-a zis. Din păcate, cred că Dragnea va scăpa”; „Premierul Boc m-a pus în legătură cu șeful Poliției”; „Dragnea a avut protecție politică”; „M-am opus privatizării Tel Drum, am cerut legalitate”; „Tel Drum, cumpărată de colegul de bancă al lui Dragnea”; „I-am spus lui Dragnea că vânzarea Tel Drum păgubește jud.”; „Chestorul Popa mi-a spus: A aflat Dragnea că ne-am văzut”; „Totul a fost posibil cu complicitatea instituțiilor statului”.*

Rareș Bogdan: *Teodor Nițulescu, fost președinte al PSD Teleorman și prefect de Teleorman, face dezvăluiri, în această seară, despre înființarea caracatiței Tel Drum, momentul privatizării Tel Drum, creșterea Tel Drum și modul în care un județ a ajuns feuda unei familii, feuda unui om care dorește să pună stăpânire pe toată România. Domnule Nițulescu aș vrea să vorbim despre personajele care l-au protejat pe Liviu Dragnea și în mână țineți acel raport. Acela e raportul care nu există în viziunea doamnei Ministru Carmen Dan?*

Teodor Nițulescu: *N-a știut unde să-l caute, sau dacă domnul chestor Popa nu l-a înregistrat la Poliția Națională...*

Rareș Bogdan: *Mă îndoiesc că domnul Popa nu l-a... e un polițist serios, domnul Popa.*

Teodor Nițulescu: *Ce s-a întâmplat însă este că dumnealui, la vreo săptămână după ce i-am predat această notă, m-a sunat și era un pic așa panicat, zice: „Domnule a aflat Dragnea că am fost la dumneavoastră.” Păi și care e problema domnul chestor? Ce, vă*

deranjează subiectul? „Domnule, că nu era bine.” Păi, eu nu i-am povestit că eu nu-i fac raportul lui Dragnea. Dar ce m-a surprins este că după ce am picat la putere noi în 2012 când Guvernul Ungureanu a picat pe moțiuni de cenzură, șeful Poliției Naționale a rămas inspector șef la Bihor mulți ani. Naște semne de întrebare, domnul Rareș Bogdan, toată această atitudine și eu pot să spun acum și să privesc în ochi pe telespectatorii dumneavoastră, care sunt mai inteligenți decât telespectatorii lor, că acest lucru a fost posibil, această la piovra, cum îi spuneți dumneavoastră, au fost posibile cu complicitatea mare a oamenilor din instituțiile abilitate ale statului, din parchete, din justiție, din poliție. Eu am aici o schemă, nu vreau să o arătăm, fac un pariu cu dumneavoastră, o împăturesc așa și contez pe discreția dumneavoastră, v-o dau, aici sunt nume de oameni care l-au protejat pe Dragnea de-a lungul anilor, o păstrați la dumneavoastră și dacă Departamentul Național Anticorupție își duce la bun sfârșit misiunea pe care a devaluat-o public prin ordonanța de începere a urmăririi penale, procurarea de caz are și dumneaei una și încă una d-asta e la un serviciu secret. Ea a parvenit la mine, că o să mă întrebați și toată lumea se întreabă, de la niște ofițeri care încă mai cred în dreptate, care mai cred în lege...

Rareș Bogdan: *Și-n România.*

Teodor Nițulescu: *Da și care astăzi mi-au remis-o, știind că vin la dumneavoastră. Eu contez mult pe dumneavoastră, v-o înmânez și aștept ca să finalizeze Departamentul Național Anticorupție ce-a început, după care ne întâlnim aici și vedem câți...*

Rareș Bogdan: *Și-o facem publică.*

Teodor Nițulescu: *O facem publică și câți dintre ei sunt implicați în această caracatiță.”*

În urma analizării raportului de monitorizare al ediției din 16.11.2017 a emisiunii „Jocuri de putere”, membrii Consiliului au constatat că aceasta a fost difuzată cu încălcarea articolelor 40 alin. (1), (4) și 67 din Codul audiovizualului.

Astfel, în cadrul acesteia, a fost prejudiciată imaginea unor persoane, la adresa cărora au fost formulate acuzații de natură penală și morală, fără a fi puse la dispoziția publicului dovezi care să ateste realitatea faptelor imputate și fără să fi fost însoțite de un punct de vedere al persoanei vizate, așa cum obligă dispozițiile art. 40 alin. (1) din Codul audiovizualului.

Astfel, potrivit normei invocate, în virtutea dreptului la propria imagine, în cazul în care în programele audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate trebuie contactate și invitate să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere. În situația în care persoana vizată refuză să prezinte un punct de vedere sau nu a putut fi contactată prin încercări repetate, trebuie precizat acest fapt.

Exemplificăm din emisiune o serie de acuzații, precum:

Titrat pe ecran: „Am descris în plângere cum s-a privatizat Tel Drum”; „În 2010 am spus la DNA inclusiv aspecte legate de Brazilia”; „Instanța a obligat DNA să înceapă urmărirea penală”; „DNA a închis dosarul. Am dedus că Dragnea este protejat”; „În 2010, șeful DNA era Daniel Morar”; „I-am descris premierului Boc ce se întâmpla”; „Boc, mi-a zis. Din păcate, cred că Dragnea va scăpa”; „Premierul Boc m-a pus în legătură cu șeful Poliției”; „Dragnea a avut protecție politică”; ADVERSARUL ISTORIC AL LUI LIVIU DRAGNEA, ÎN DIRECT; UN PERSONAJ CHEIE ÎL SPULBERĂ PE DRAGNEA; CUM AU FOST SIFONAȚI BANI PUBLICI ÎN CONTUL TEL DRUM; DEZVĂLUIRI INCENDIARE DESPRE DRAGNEA ȘI TEL

DRUM; CREȘTEREA ȘI DESCREȘTEREA IMPERIULUI TELEORMĂNEAN; ISTORIA ADEVĂRATĂ A CARACATITEI TEL DRUM; „Dragnea nu-mi trimitea actele, să verific legalitatea”; „I-am făcut plângere la DNA lui Dragnea pt. abuz în serviciu”; „Am făcut plângere penală în 2010. DNA a dat neîncepere”; „M-am opus privatizării Tel Drum, am cerut legalitate”; „Tel Drum, cumpărată de colegul de bancă al lui Dragnea”; „I-am spus lui Dragnea că vânzarea Tel Drum păgubește jud.”

„Rareș Bogdan: După părerea dumneavoastră domnule Nițulescu, sunteți un om cu picioarele pe pământ și care știți multe, nu numai din Teleorman, ci și din țara asta, cine l-a putut proteja, la asemenea nivel, pe un om ca Liviu Dragnea, să nu i se întâmple nimic timp de 15 ani, să devalizeze bugetul an de an?”

Teodor Nițulescu: E clar că protecția tot politică a fost, indiscutabil că politică și-am să vă spun un lucru. Până în 2004 lucrurile n-au scăpat de sub control, deși privatizase firma și lucrurile... în 2004 au scăpat puțin de sub control pentru că după alegerile locale, în opinia mea s-a întâmplat un lucru în neregulă, dar eu n-am putut să mă opun la el. În general eu am ținut lucrurile sub control acolo, cât am putut și chiar m-am opus privatizării într-o manieră destul de serioasă, însă pentru faptul că plecasem de la primărie, deci nu mai eram ales local și eram prefect, nu puteam să supăr Bucureștiul, că puteam să mă excludă și să mă rejeteze foarte ușor și-aș fi rămas pe dinafară. Și atunci am tăcut din gură, măcar să prind un mandat de deputat, ca să pot să mă manifest împotriva unor astfel de porniri. Sigur că am invocat întotdeauna legalitate și am cerut în mod imperios ca legalitatea să fie respectată pentru că altfel...

Rareș Bogdan: Dar, dumneavoastră ca prefect, când ați aflat de faptul că o societate aflată în subordinea Consiliului Județean, unde președinte era Liviu Dragnea, ajunge să nu mai aibă comenzi de la Consiliul Județean timp de doi ani de zile, primește o societate din Giurgiu comenzile de drumuri, după care începând după momentul privatizării, pe o sumă ridicolă la acea vreme...

Teodor Nițulescu: Ridicolă, corect.

Rareș Bogdan: Societatea respectivă primește comenzi de trei ori mai mari, cifra de afaceri crește de trei ori mai mari și toate comenzile vin de la Consiliul Județean Teleorman. Anul următor, 2003, asta era în 2002, în 2003 comenzile cresc la două sute și ceva de milioane. Vă rog, Sorina, dați pe ecran modelul în care cresc valorile comenzilor de la Consiliul Județean către firma Tel Drum. Tel Drum privatizată, pe o sumă ridicolă, de către președintele Consiliului Județean de atunci, Liviu Dragnea și vândută. Cine este domnul Fiscuci? Colegul dânsului?”

Consiliul a considerat că unele afirmații de natură acuzatoare prezentate în emisiunea din 16.11.2017 au fost de natură să influențeze opinia publicului cu privire la aspectele prezentate, deoarece *pe de o parte, afirmațiile incriminatoare nu au fost probate în niciun fel, iar pe de altă parte, nu s-au făcut niciun fel de precizări potrivit cărora persoanele vizate de comentarii să fi fost contactate pentru a-și expune punctul de vedere și acestea să fi refuzat acest demers ori acestea să nu fi putut fi contactate.*

Față de modul de desfășurare a emisiunii, rezultă fără echivoc faptul că niciuna dintre persoanele la adresa cărora au fost formulate acuzații privind fapte ilegale sau comportamente imorale, situație de natură a le prejudicia imaginea publică, nu au fost contactate de radiodifuzor și invitate să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere,

așa cum prevăd dispozițiile art. 40 alin. (1) din Codul audiovizualului, și nici moderatorul nu a făcut vreo precizare conform căreia acestea refuză să prezinte un punct de vedere sau nu au putut fi contactate prin încercări repetate.

De asemenea, în raport de dispozițiile art. 40 alin. (4) din Codul audiovizualului, care prevăd în sarcina moderatorilor obligația de a solicita ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea, Consiliul a considerat că nici această obligație stabilită în sarcina radiodifuzorului nu a fost respectată.

Mai mult, moderatorul a susținut acuzațiile formulate de invitatul său, intervenind cu propriile opinii, care susțineau și subliniau acuzațiile nedovedite.

Raportat la conținutul emisiunii, Consiliul a constatat și încălcarea prevederilor art. 67 din Codul audiovizualului.

Potrivit dispozițiilor invocate, în exercitarea dreptului lor de a-și exprima opinii sau puncte de vedere în legătură cu subiecte de interes public, prezentatorii și moderatorii trebuie să asigure o separare clară a opiniilor de fapte și nu trebuie să profite de apariția lor constantă în programe într-un mod care să contravină exigențelor de asigurare a imparțialității.

Or, asigurarea informării corecte a publicului și a pluralismului opiniilor pot fi garantate doar prin respectarea dispozițiilor legale, anterior citate.

În analiza emisiunii, Consiliul a avut în vedere că libertatea de exprimare are ca scop principal asigurarea posibilității formării opiniei altor persoane prin expunerea propriilor idei și convingeri, iar în condițiile în care moderatorul este cel care fixează limitele discuțiilor în abordarea subiectelor sau temelor emisiunii, și constituie un reper, un lider de opinie și comportament pentru participanții la emisiune, acesta este obligat să aibă o atitudine neutră, imparțială, conformă dispozițiilor legale.

Libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, presupune respectarea normelor de drept interne și internaționale care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni. Aceste opțiuni nu pot leza, însă, drepturile altor membri ai colectivității, așa cum este și dreptul la propria imagine, afectat prin afirmații nesustținute cu dovezi.

Din această perspectivă, art. 30 alin. (6) din Constituția României statuează că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

În privința libertății de exprimare, atât Curtea Constituțională a României, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au statuat că între exercițiul dreptului la liberă exprimare, pe de o parte, și protecția intereselor sociale și ale drepturilor individuale ce aparțin altor persoane, pe de altă parte, trebuie să existe un echilibru, în caz contrar, abuzul în exercitarea libertății de exprimare implică necesitatea răspunderii juridice.

S-a stabilit, de asemenea, că orice drept fundamental, consacrat ca atare de norme juridice interne sau internaționale, are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale celorlalte subiecte de drept. Opiniile exprimate emisiunile monitorizate nu au fost critice, în limitele libertății de exprimare, ci s-au

transformat într-un discurs acuzator la adresa unor persoane, fără a fi prezentate și probe în susținerea acestora.

În acest sens, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în Rezoluția nr. 1003/1993 cu privire la etica jurnalistică, precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere.

Consiliul consideră că prezentarea unor subiecte de actualitate, cu implicații în plan social, economic și politic trebuie făcută cu respectarea unei informări obiective, printr-o prezentare echidistantă și echilibrată a opiniilor tuturor părților implicate în respectiva problemă.

În privința ediției din 17.11.2017 a emisiunii „Jocuri de putere”, membrii Consiliului au constatat că, în raport de limbajul folosit de moderator, au fost încălcate dispozițiile art. 40 alin. (5) din Codul audiovizualului, potrivit cărora moderatorii, prezentatorii și realizatorii programelor au obligația să nu folosească un limbaj injurios, de natură a afecta demnitatea umană.

Redăm din raportul de monitorizare:

Ediția emisiunii din data de 17.11.2017:

Invitat: Alex Ștefănescu (critic literar), în intervalul orar 21:00 – 22:20. A doua parte a emisiunii (22:27 – 00:49) Marius Oprea, Oana Stănculescu, Cristian Diaconescu, Marius Neculescu, Marius Boeriu, Radu Preda.

Teme de discuție: Aspecte de la ședința PSD de la Herculan; Amintiri de pe vremea dictaturii comuniste și a Revoltei de la Brașov din urmă cu 30 de ani.

Titluri care au rulat pe ecran: ȘEDINȚA PSD DE LA HERCULANE, ANALIZĂ BISTURIU; LA HERCULANE, PSD A DECIS: ROMÂNII SUNT PROȘTI; (rep. 03.11, sel. 17-21) - EXAMEN OFICIAL: GRUP INFRAȚIONAL SAU PARTID? GRUP!; REZOLUȚIA DE LA HERCULANE: SCUT PENTRU PENALUL LOR; ÎNDRĂZNEȘTE SĂ CREZI: PSD ÎNGROAPĂ ROMÂNIA; PSD A GĂSIT VINOVAȚII: “STATUL PARALEL” ȘI IOHANNIS; LA 3 ANI DE LA ALEGERI, IOHANNIS ATACAT FURIBUND DE PSD; MITINGUL DE 1 MILION DE OAMENI A RĂMAS ÎN MINTEA LOR; DE CE SE TEME PSD DE UN MITING; PSD, SCUT PENTRU PENALI; DOSARUL TEL DRUM - DRAGNEA I-A ADUS LA TURBARE; ÎNDRĂZNEȘTE SĂ CREZI: TOTUL S-A SCUMPIȚ; ÎNDRĂZNEȘTE SĂ CREZI: SALARIILE SCAD, NU CRESC; PSD, ÎNTRE SOROS ȘI “STATUL PARALEL”; PSD, PARALEL CU PROBLEMELE ROMÂNIEI; DRAGNEA: Legile Justiției sunt un obiectiv major; TRĂIM, OARE, ÎNTR-UN OSPICIU NUMIT “ROMÂNIA”?; TUDOSE RECUNOAȘTE: Salariile din mediul privat vor scădea; UITE CINE VORBEȘTE DE “STATUL PARALEL”!!; ACȚIUNILE LA PURTĂTOR NU SUNT “STAT PARALEL”?; DE LA “AGENTURILE” LUI CEAUȘESCU LA “STAT PARALEL”; (rep. 01.30, sel. 17-21) - ÎNDRĂZNEȘTE SĂ CREZI: AU HALUCINAȚII COLECTIVE; LA 3 ANI DE LA ALEGERI, IOHANNIS, ATACAT EXACT CA ATUNCI; HERCULANE, CEL MAI MARE JAF DIN TURISMUL BALNEAR; HERCULANE, VÂNDUTĂ FRAUDULOS UNUI BARON ROȘU; DRAGNEA, TUPEU: Uite cum a ajuns stațiunea, din păcate!; (rep. 02.17, sel. 17-21) - HALUCINAȚII, ABUZ DE DROGURI SAU TICĂLOȘIE? CE ARE DRAGNEA ÎN CAP, VENEZUELA? TANCURI? LA BUTOANELE POLITICE ALE ȚĂRII, UN INS FĂRĂ SCRUPULE; DRAGNEA APRINDE CHIBRUTURILE LÂNGĂ POMPA DE BENZINĂ; EXPLOZIV: CARBURANȚII MAI SCUMPI CU 20% ÎN CÂTEVA LUNI.

Rareș Bogdan a vorbit despre Rezoluția PSD de la Băile Herculane, adoptată în 17.11.2017.

Redăm fragmente din raportul de monitorizare:

„(...) Rareș Bogdan: Eu cred că ceea ce ați văzut... deci, gândiți-vă, oamenii ăștia au condus România 20 de ani, singuri, 20 de ani, singuri, din 28, sau 19, dacă vreți. Au privatizat stațiunea fraudulos unui baron roșu, unui afacerist roșu, și să vii astăzi să spui uități-vă cum a ajuns stațiunea. Păi, nu vă e rușine? Chiar nu vă este rușine? Dar, astăzi, uitându-mă la conferința de presă în integralitate, m-am gândit foarte serios dacă au nevoie de cămăși de forță sau, pur și simplu, acești oameni își închipuie că toți românii sunt idioti. Voi ce părere aveți? Altă culme a tupeului, să vorbești de stat paralel, când Tel Drum e pe acțiuni la purtător. Domne, păi dacă e un stat paralel sunt și acțiuni la purtător tot în paralel sau cum? Statul paralel îl reprezintă voi cei care furați din bugetul public, care nu puteți justifica averile colosale. Eu cred că PSDragnea a trecut deja de la vinovatul Soros la noul vinovat pentru incompetența și prostia lor: statul paralel.

(...) Rareș Bogdan: Eu vă spun ceva, dacă nu ar fi de plâns, cu siguranță ar fi de râs. Am asistat la halucinații colective în după-amiaza asta. Nu cred că a fost abuz de droguri, cred că nu consumă, totuși, droguri! Dar, cu siguranță, halucinațiile colective au fost generate de ticăloșie care a fost combinată cu impotentă guvernamentală. Puteți alege una dintre ele, care vreți, toate se potrivesc. Haideti să spunem că domnul Dragnea are rolul principal în filmul său și vrea, cu orice preț, libertatea! Chiar și cu sacrificarea țării. În regulă, asta vrea el, ok. Dar cei din jurul dânsului? El poate să vrea asta, poate își dorește asta, are presiunea lui Nicușor Constantinescu și a celorlalți închiși, care îl sună: Liviule, vrem să ieșim! Dă amnistia, dă grațierea, scoate-ne de aici! Ok, dar cei din jur? Domne, am înțeles că el e pe pastile sau nu. Dar omul are o singură problemă de zece luni: să scap, să scap, să scap. Și duce România în gard. Dar cei din jur? În loc să riste viitorul partidului pentru următorii douăzeci de ani, PSD a strâns rândurile în jurul unui lider penal. Își asumă un mesaj pe care îl cred doar nerozii, doar proștii absoluți, doar... sau ticăloșii sau unii cu educație extrem de precară.

(...) Rareș Bogdan: Mai există unul sănătos la cap acolo? Domne, rezoluția rămâne o pată neagră... domne, este un act de demență! Deci, această rezoluție este un act complet de... nu poate... aia nu poate să o elibereze decât niste bolnavi psihici. Daci citiți... nu exagerez deloc, vă rog frumos, deci nu exagerez deloc! Citiți-o!

(...) Rareș Bogdan: Cum să vorbești despre actualitatea lui Eminescu, și despre poezie, și despre frumos într-o zi în care constăți că țara asta e condusă de personaje care ne bagă în ospiciu, pentru că ei deja sunt, îmi pare foarte rău! Îmi pare foarte rău! Nu am văzut o altă poziție a domnului... a doamnei Firea sau a domnului Tudose... i-am văzut în trena... nici a doamnei Andronescu, nici a altora din sală. Î-am văzut pe toți aplaudând, de parcă erau pe injectii. Îmi pare rău! M-am așteptat să vă niste domnite ieșind cu seringile din sala aia. La ce a fost acolo... citiți textul! Nu exagerez. Citiți textul rezoluției. Dușmanul, dușmanii, care nu ne lasă, străinii, agenturile, statul paralel. Cine e, domne, statul paralel? Cine e? Să ne spună! Este fabulos! Fabulos. Nu pot să ne spună cine, dar e cineva. Nu propria lor incompetență, propria lor prostie cruntă și, mai ales, sfidare, pentru că ce fac ei... cel mai grav lucru este că sfidează. Și consideră pe toți românii la fel de proști ca cei care, probabil, eu nu cred că există atât de mulți proști, încât să creadă toate bazaconiile spuse de Neacșu ăla. ăla e prima dată când îl aud vorbind. Până acum, deschidea uși doar. Acum l –am văzut vorbind pe Neacșu... omu’... e clar. Deci, dacă ăștia au ajuns să conducă România, e foarte grav. Înseamnă că cei mai proști dintre noi... Thomas Mann spunea că cel mai grav lucru este că cei mai proști dintre noi au ajuns să ne conducă. Asta era în 1934. Eu vă spun acum, în anul

de grație 2017, cel mai grav lucru pentru societatea românească, este că cei mai proști dintre noi și mai ticăloși au ajuns să conducă această țară. Ferească-ne Dumnezeu!”

Legiuitorul a prevăzut că realizatorul/moderatorul unei emisiuni are obligația de a nu permite invitaților să utilizeze un limbaj vulgar sau să instige la violență, dar, în același timp, el are, la rândul său, obligația de a respecta această normă, prevăzută de legiuitor deopotrivă și în sarcina sa.

Consiliul reiterează faptul că libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, presupune respectarea normelor de drept intern și internațional care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni. Aceste opțiuni nu pot leza, însă, drepturile altor membri ai colectivității.

Având în vedere domeniul în care își desfășoară activitatea, un moderator de emisiuni, formator de opinii, trebuie să aibă o conduită de respectare a dispozițiilor legale ce reglementează comunicarea audiovizuală și să-și exercite dreptul la liberă exprimare cu respectarea drepturilor celorlalți.

Luând în considerație aceste aspecte și ținând cont de faptul că libertatea de exprimare nu este un drept absolut, ci este limitat de obligația corelativă de a nu prejudicia drepturile altor persoane, Consiliul consideră că normele invocate anterior nu au fost respectate.

Atât timp cât astfel de opinii sunt transmise în spațiul public reprezentat de televiziune și sunt comunicate telespectatorilor, destinate lor, ținând cont de impactul televiziunii în general, exprimarea acestora trebuie să se supună dispozițiilor legale ce reglementează domeniul audiovizual.

În același sens, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat, prin prisma reglementărilor interne și europene, că, „... *demnitatea umană este un drept fundamental ocrotit cu precădere, chiar și înaintea dreptului la liberă exprimare, care poate fi supus anumitor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni, prevăzute de lege într-o societate democratică.*” (Decizia ICCJ 2047/2007).

Ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au votat propunerea de amendare a S.C. REALITATEA MEDIA S.A. cu suma de 15.000 de lei, decizie adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului, cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul prevederilor art. 90 alin. (4) și ale art. 91 alin. (1) și (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. REALITATEA MEDIA S.A., titular al licenței audiovizuale nr. S-TV 30.8/27.03.2001 și al deciziei de autorizare nr. 447.2-2/25.10.2011, se sancționează cu amendă în cuantum de 15.000 lei pentru încălcarea prevederilor articolelor 40 alin. (1), (4), (5), și 67 din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul are obligația de a transmite pe postul REALITATEA TV, în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 15.000 de lei postul REALITATEA TV deoarece, în ediția din 16 noiembrie 2017 a emisiunii «Jocuri de putere», au fost formulate acuzații de natură penală și morală la adresa mai multor persoane, fără ca moderatorul să solicite probarea acestor acuzații și fără ca persoanele vizate să prezinte un punct de vedere, ceea ce contravine art. 40 din Codul audiovizualului.

De asemenea, în ediția din 17.11.2017 a emisiunii, moderatorul a folosit un limbaj jignitor, faptă de natură să contravină art. 40 alin. (5) din Codul audiovizualului.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

LAURA GEORGESCU

Serviciul juridic și reglementări,
Șef serviciu Dumitru Ciobanu